

SATPREM

Sri Aurobindo,
avagy
a tudatosság kalandja

3. kötet

A magyar kiadás alapjául szolgáló eredeti mű:
Sri Aurobindo or the Adventure of Consciousness, New
English translation © Institut de Recherches Évolutives,
Paris 2003.
All rights reserved

Fordította: azvanjuli
Lektorálta: ezvanzsac

AZ Vankiadó, 2022
3. kötet

www.azvankiado.hu
+36 20-38-39-339
iroda@azvankiado.hu

Anyának

Tartalomjegyzék

6. A vitális lenyugtatása (a 2. kötet folytatása)	5
Ellenható erők	5
Az igaz vitális	11
7. Pszichikus központ	23
A pszichikus születése	26
Pszichikus növekedés	35
8. Függetlenség a fizikaitól	50
Függetlenség az érzékszervektől	51

A vitális lenyugtatása

Ellenható erők

Van egy másik nehézség is. Ugyanis az emberekből vagy az univerzális vitálisából jövő rezgések nem az egyetlenek, amelyek háborgatják a keresőt. – Különbőséget tenni e rezgések között elég nehéz, mivel az egyén az univerzális vitális, az univerzális mentális földi állomása⁸, ahol a rezgések zárt áramkörben, vég nélkül ide-oda járnak-kelnek. Van azonban a rezgéseknek egy saját minőséggel bíró, másik fajtája, amelynek figyelemre méltó váratlansága és hevesége: a kereső a szó szoros értelmében azt érzi, mintha egy súlyos tömeg csapna le rá; pillanatokon belül többé már nem képes „régie” lenni, teljesen elfelejtí létokát, erőfeszítéseit, célját, mintha minden elsöprödné, értelmét veszítené, széthullana. Sri Aurobindo és Anya ellenható erőknek nevezi őket. Roppant tudatos erők, látszólagosan egyedüli céljuk,

hogy elkedvetlenítsék a keresőt, és letérítsék a magának választott ösvényről. Jelenlétük első tünete könnyen észrevehető: az öröm elhalványul, a tudatosság elhomályosul, minden zavarossá válik e drámai légkörben. A szenvedés az ellenható erők jelenlétének biztos jele. A dráma ezen erők kedvenc tartózkodási helye: mert ezzel érhetik el a legnagyobb pusztítást, egy bennünk lévő ősi játékosárssal játszanak, aki nem tudja megállni, hogy ne szeresse a drámát, még akkor se, ha már kegyelemért kiált. Általában először szélsőséges és megmásíthatatlan döntésekre kényszerítenek minket, amelyek olyan messzire visznek választott ösvényünktől, amilyen messzire csak lehetséges – egyre sürgetőbb, kínzó rezgések, amelyek azonnali intézkedést követelnek; különben rendkívüli jártassággal ízekre szedik keresésünk mechanizmusát, hogy bizonyítékot szolgáltatassanak arra, hogy rászedtük magunkat, és hogy az erőfeszítéseink nem vezetnek sehová. Gyakran lehangoltságot okoznak, együtt játszanak egy másik jól ismert játszótárssal bennünk, akit Sri Aurobindo a Bánatembernek hív: egy fickó... beborítva magát a tragédia, a mélabú megannyi kabátjával, és csak akkor érzi létezésének jogosságát, ha roppantul szomorú.⁹ A „mi” szomorúságainknak, a „mi” bajainknak hívott zűrzavar-rezgéseknek azonnali következménye a védelmező hómezőnk lanyhulása vagy szétesése, ami szélesre tárja az ajtót az

ellenható erők számára. Ezeregy módja van annak, hogy megtámadjanak minket – mert ez valóban támadás –, és minél eltökéltebbek vagyunk, annál könnyörtelenebbé válnak. Ez lehet, túlzásnak hangzik, de csak az kételkedhet, aki sohasem próbált előre haladni; míg a nyájjal együtt haladunk, az élet aránylag egyszerű: egyszer fent, egyszer lent – nem nagyon lent, de fent sem. Mihelyt ki akarunk lépni a megszokott kerékvágásból, ezernyi erő támad fel, égnek a vágytól, hogy lássanak bennünket úgy viselkedni, „mint bárki más”: felfedezzük, hogy milyen jól szervezett a fogság. És azt is felfedezzük, hogy annyira tudunk leereszkedni, amilyen magasra emelkedni. Ténylegesen lentjeink az emelkedéseink mértékével arányosak – és kitisztul a látásunk. És ha egy kicsit is őszinték vagyunk, tisztán látjuk, hogy bármire képesek vagyunk, és hogy mindent egybevetve, ahogy Sri Aurobindo fogalmazza: erényünk a követelőző tisztátalanság.¹⁰ Csak az képes bármiféle illúziót táplálni e tekintetben, aki sohasem jutott túl a frontális személységen.

A világ spirituális történelme során ezekre az ellenható erőkre ragasztottak mindenféle rendű és rangú démoni és „sötét” neveket, mintha egyetlen feladatuk az lenne, hogy megátkozzák a keresőt, és bajt okozzanak az embereknek csupán a baj kedvéért. A valóság valahogy más, mert hol van az ördög,

ha nem Istenben? Ha nem benne van, akkor nagyon kevés marad Istenből, mert ez a világ (és jó néhány másik is) eléggé gonosz, és csak egy kis része marad tisztán, kivéve talán a kiterjedés nélküli és makulátlan matematikai pontot. De tapasztalataink megmutatják, hogy ezeknek a bomlasztó erőknek megvan a helyük az univerzumban, és csak a pillanatnyi kicsiny tudatosságunk léptékében rombolók – és bomlasztásuknak meghatározott célja van. Először elkapnak minket a páncélzatunkon nyílt repedések mentén: ha szilárdak és összehangoltak lennénk, egy pillanatra sem lennének képesek megingatni minket. Ezen túl, ahelyett, hogy sopánkodnánk és hibáztatnánk az ördögöt és a világ gonoszságát, ha magunkba néznénk, azt találnánk, hogy ezen támadások mindegyike lerántja a leplet a számtalan, erényesnek mondott önámításunk egyikéről, vagy ahogy Anya fogalmaz: lerántja a kis leplek egyikét, amelyet otthagytunk dolgokon, hogy ne lássuk többé. A kis leplek ugyanúgy, mint a nagyok, nemcsak saját fájdalmainkat takarják el, mindenütt ott vannak a világban, hogy elfedjék a világ kis csalárdságait és roppant nagy gőgjét. Ha a bomlasztó erők néha kissé erőszakosan rántják le a leplet, az nem vaktában vagy féktelen rosszindulatból történik, hanem hogy felnyissák a szemünket, és tökéletesedésre kényszerítsenek minket ott, ahol megtorpantunk. Mert azzal a sajnálatos hajlammal

rendelkezőnk, hogy amint szert teszünk az igazság kis morzsájára vagy eszmény-darabkájára, légmentes és biztos szerkezetbe zárjuk, és nem tágitunk tőlük. Más szavakkal: mind az egyén, mind a világ számára ezek az eléggé kellemetlen erők a fejlődés eszközei. „Bukásod által emelkedsz” – mondja a Kularnava Tantra a maga bölcsességével. Tiltakozunk a haszon- talannak és önkényesnek tűnő „katasztrófák” ellen, amelyek lesújtanak szívünkre vagy testünkre, az „El- lenséget” hibáztatjuk, de nem lehetséges, hogy a lé- lek saját maga – nem a külső elme, hanem a szellem belül – fogadja el, és választja ezeket a dolgokat fejlő- dése érdekében, hogy gyors ütemben megszerezhesse a szükséges tapasztalatokat, hogy utat törhessen ma- gának, akár – nyaklevesekkel – a külső világ és a test nagyobb sérülésének kockáztatása árán is? Nem le- het, hogy a gyarapodó léleknek, a bennünk rejlő szel- lemnek a nehézségek, akadályok, támadások, a növe- kedés, az erősödés, a tapasztalatszerzés, a spirituális győzelemre való felkészülés eszközei?¹¹ Tiltakozunk a gonosz ellen, de ha nem lenne ott, hogy ostromol- jon minket, és dacoljon velünk, már régen megra- gadtuk volna az örök Igazságot, és egy megtámad- hatatlan kis közhellyé változtattuk volna. Az Igazság megy tovább. Lábai vannak, és a sötétség uralkodói ott vannak, hogy biztosítsák, még ha durván is, hogy ne merüljön álomba. Isten tagadásai ugyanolyan

hasznosak számunkra, mint megerősítései¹² – mondja Sri Aurobindo. Az Ellenhatás csak akkor fog eltűnni, ha már nincs szükség rá a világban – mondta Anya. És mi nagyon jól tudjuk, hogy szükség van rá – mint az aranynek a próbakőre –, hogy meggyőződjön róla: hamisítatlanok vagyunk.

Elvégre, Isten talán mégsem e világon kívüli elméleti matematikai pont; talán Ő mindez a munkálkodó és szenvedő világ és mindez az erkölcstelenség, ami azért van, hogy tökéletessé váljon, és emlékezzen Magára itt a Földön.

Az eljárás ezen ellenható erők kezelésére ugyanaz, mint más rezgések esetén: csend, belső nyugalom, ami hagyja a viharnek, hogy elüljön. Lehet, első alkalommal nem fogunk boldogulni támadásai feloldásában, de úgy tűnik, hogy egyre inkább lényünk felszínét érintik csak; lehet megráznak, feldúlnak minket, de azért mélyen lent, magunkban érezni fogjuk a „Tanút” érintetlenül – soha sem érintett, soha sem szenved. Elesünk, majd felállunk, minden alkalommal megerősödve. Az egyetlen bűn: elveszíteni a bátorságot. Gyakorlatilag az integrál jóga keresője védtelenebb, mint mások. (Sri Aurobindo gyakran mondogatta, hogy jógája egy csata¹³), mert a kereső tudatosságába akar ölelni mindent, anélkül, hogy elzárkózna bármitől, és mivel a mennyei boldogság felé haladva nemcsak egy bejárásra váró ösvény van,

és nemcsak egy legyőzésre váró kincs-őrző, hanem sok ösvény, jobbra, balra, alul és lényünk minden szintjén, és több mint egy feltárássra váró kincs.

Az igaz vitális

Ennél, fogva van egy ösvény, melyen végig kell menni, ha meg akarjuk találni a szenvedő frontális ember mögötti igazi életerőt. A spirituális hagyományok szerint az áthaladás együtt jár az önsanyargatás és a lemondás mindenféle fajtájával (mellesleg ezek legfőképpen az aszkéta saját nagyrabecsülését szolgálják), de mi már mást keresünk: nem az élet elhagyására törekszünk, hanem kiterjesztésére; nem akarunk lemondani az oxigénről a hidrogén miatt, és fordítva, hanem tanulmányozni akarjuk a tudatosság összetételét, és megfigyelni, hogy milyen feltételek mellett ad tisztább vizet és jobb gyakorlati alkalmazhatóságot. A jóga az élet emelkedettebb tudománya¹⁴ – mondta Sri Aurobindo. Az aszkéta, aki azt mondja, hogy „nem akarok semmit”, ugyanúgy viselkedik, mint a világi ember, aki azt mondja: „ezt akarom” – jegyezte meg Anya. Az egyik hozzáragadhatott a lemondásához, míg a másik a tulajdonához. Valójában, amíg bármiről le kell mondanunk, addig nem állunk készen, addig még mindig nyakig a dualitásokban vagyunk. Ennél a pontnál bármilyen

különleges fegyelem nélkül, számos megfigyelést tehetünk. Először is, azt mondani a vitálisnak, „le kell mondanod erről, fel kell adnod azt”, már elég számára, hogy kínnóan vágyjon arra, amiről le kell mondania; vagy ha bele is megy a lemondásba, biztosak lehetünk benne, hogy tízszeres kárpótlást vár, és ahogy a lemondások folytatódnak, egyre nagyobb – és nem kisebb – kárpótlásra vár, mivel mindkét esetben ő a főszereplő, akár negatív, akár pozitív – mindkét oldal egyformán tápláló számára. Ha lerántjuk a leplet erről az egyszerű dologról, akkor meg fogjuk érteni a vitális teljes működését, tetőtől talpig. Pl. tökéletes érzéketlenségét az emberi szentimentalizmussal szemben – a szenvedéshez ugyanúgy vonzódik, mint az örömhöz, a szűkölködéshez ugyanúgy, mint a jó-módhoz, a gyűlölethez, mint a szeretethez, a kínzáshoz ugyanúgy mint az extázishoz – erősödik minden esetben. Mert csak egy Erő van, ugyanaz az Erő a szenvedésben, mint az élvezetben. E kíméletlen megvilágításban tárul fel az összes érzelem tökéletes ambivalenciája*, kivételek nélkül. Ezek teszik ki frontális személyiségünk finom árnyalatait. Érzéseink mindegyike egy másik érzés ellentettje, és bármelyik pillanatban az „ellenkezőjévé” válhat – a csalódott emberbarát (vagy még inkább a csalódott vitális az

* 1. két ellentétes érzelem (pl. szeretet és gyűlölet) együttes megnyilvánulása ugyanazon személy vagy tárgy iránt; 2. egy időben két irányba való érvény

emberbarátban) pesszimistává válik, a rajongó apostol visszavonul a pusztaságba, a rendíthetetlen hitetlen szektataggá válik, és az érényes ember megbotránkozik minden dolgon, amit nem mer megtenni. Itt kitérünk a felszíni vitális egy másik szenvedélyére, hogy megrögzött szélhámós¹⁵, minden szerep illik rá, még abban sem lehetünk biztosak, hogy nem élvezkedik saját anyánk halálán. Minden alkalommal, amikor nemtetszésünkben, fájdalomunkban vagy bármely okból felkiáltunk, hallhatunk egy majom-kuncogást magunkban. Mindnyájan ismerjük ezt, és mégis ugyanolyan szentimentálisak maradunk. És ami megkoronázza képességeit: a vitális jeleskedik minden elködösítésében – ő a köd megtestesítője – összetéveszti érzései erejét a igazság erejével: a feneketlen mélységben meghúzódó füstös vulkáncsúcs helyettesíti a magaslatokat¹⁶.

Hamarosan egy másik megfigyelés – mely következik az elsőből – válik nyilvánvalóvá: a vitális teljes képtelensége, hogy támogasson másokat, vagy csak egyszerűen beszéljen másokkal, az egoisták találkozóját kivéve. Nincs egyetlenegy kibocsátott, vagy pontosabban, fogadott és továbbadott vitális rezgés sem, amely ne lenne képes azonnal a másik személyben az ellentétévé válni; csak valaki jóindulatára van szükségünk, ahhoz, hogy automatikusan felébredjen az ezzel összhangban lévő rosszindulat vagy ellenállás,

mintha az egyik a másikra akaszzkodna. – A működés olyan akaratlannak és elkerülhetetlennek tűnik, mint egy kémiai reakció. De ténylegesen a vitális nem segíteni akar, hanem megragadni, mindig és minden lehetséges módon. Az érzéseink megkaparintással szennyezettek. Például szomorúságunk, hogy barátunk cserbenhagyott, – a szomorúság bármely fajtája – önmagában az egónk jele, mivel ha igazán önmagukért és nem magunkért szeretünk embereket, szeretnénk őket minden körülmények között, még akkor is, ha ellenségesek; minden esetben örömet éreznénk a létezésük miatt. Valójában a szomorúságunk és a szenvedésünk mindig egy keverék, így mindig csalóka. Csupán csak az öröm igaz. Mivel csak az Én bennünk foglalja magában az összes létezőt, és a létező összes lehetséges ellentettje igaz. Szenvédünk, mert kiteszünk dolgokat magunkból. Amikor minden bent van, minden öröm, mivel már nincs repedés sehol.

„De mi a helyzet (a nagy kezdőbetűs) Szívvel?” – tiltakozhatunk az érzelmeink nevében. Nos, valójában nem a szív az összes közül a legvegyesebb érzelmek színtere? Hamar ki is fullad – és ez a harmadik megfigyelésünk. Képességünk az örömről kicsiny, mint ahogy a szenvedésre is. A legnagyobb szerencsétlenségek hamar fásultan magunkra hagynak: melyik áradat az, ami nem söpri el a legna-

gyobb szomorúságunkat? Csak kevéske van bennünk a hatalmas Életenergiából – nem tudjuk megtartani a töltést – mondja Anya, már egy lehelet is túlon túl sok, és örömünkben vagy fájdalomunkban kiáltunk, sírunk, táncolunk, elájulunk. De mindig ugyanaz a kétértelmű Erő áramlik, és csordul túl. Az Életerő nem szenved, nem bánkódik, nem szenvedélyes, nem jó vagy rossz – csak van, áramlik, roppant nagy és békés. Ha másként érzékeljük, az az elmúlt evolúciónk maradványa, amikor kicsik voltunk, nagyon kicsik, különállók, és nem volt más választásunk, mint hogy megvédjük magunkat ettől a kicsinységünk számára túlságosan is heves végtelenségtől, hogy különbséget tehessünk a „hasznos” és „hátrányos” rezgések között, az előbbi, az élvezet, együttérzés vagy jó, pozitív minősítést kap, míg az utóbbi, a szenvedés, undor vagy gonoszság, negatívát. De a szenvedés nem más, mint ugyanannak az erőnek túlságosan nagy intenzitása, és a túlságosan nagy élvezet, a fájdalmas „ellentétébe” fordul. Az érzékeléseink szokásai¹⁷ – mondta Sri Aurobindo; a tudatosság mutatójának csak egy kis elmozdítása szükséges – mondta Anya. A tökéletes tudás és tapasztalás állapotában lévő kozmikus tudatosságnak minden érintés Anandaként [a lét öröme-ként] hat.¹⁸ A tudatosság összeszűkülése és elégtelensége az egyetlen oka betegségeinknek, a lelkieknek, de még a fizikaiaknak is. Ez okozza tehetetlenségünket és létezésünk

állandó tragikomédiáját. De a megoldás nem a vitális kiéheztetése – mint ahogy a moralisták csináltatnák velünk –, hanem kiszélesítése; nem lemondani kell, hanem egyre több dolgot elfogadni, mindig többet, és kitágítani tudatosságunkat. Mivelhogy ez az evolúció végső célja. Végül is, amiről le kell mondanunk az csupán a tudatlanságunk és kicsinységünk. Amikor kétségbeesetten belekapaszkodunk a kis frontális személységbe, színészkedéseibe, ragacsos szentimentalizmusába és szenthez illő bánatába, nem vagyunk igazán „emberek”, a pleisztocén-kor sereghajtói vagyunk, védjük jogunkat a szomorúsághoz és a szenvedéshez¹⁹.

A keresőt többé már nem kápráztatja el a felszíni vitálisában folyó homályos játék, bár sokáig fenntartja a reagálás szokását a körülötte köröző kis biológiai-szentimentális rezgésekre. Ez egy elég hosszú átjáró, olyan mint a szakadatlanul rágódó elmétől eljutni a csendes elméig, és ez az átmenet gyakran együtt jár a nagyfokú kimerültség varázslataival, mivel a szervezetünk elveszti energiái felfrísztetésének szokását a közös felszíni forrásból (amelyik nagyon hamar durvának és súlyosnak tűnik, ha egyszer megízleltük az energia másik fajtáját), de még hiányzik a képesség, hogy megmaradjon a folyamatos kapcsolat a valós forrással. Ebből következik, hogy van még néhány „repedés”. De itt a keresőt ismét segíti az ereszkedő Erő, amely hat-

hatósan hozzájárul az új összhang kialakulásához benne – a kereső mindig meglepődve veszi észre, ha csak egy kis lépést is tesz előre, a Segítség felülről tíz lépéssel viszi tovább, mintha várta volna. Eléggé helytelen lenne azt gondolni, hogy a munka csak kellemetlen: a vitális nagyon szereti azt mondani, hogy hatalmas erőfeszítésre van szüksége, hogy leküzdje saját magát, ami nagyon okos módja, hogy megőrizze magát ezen vagy azon a téren; de valójában a kereső nem merev és kellemetlen előírásokat hajt végre, hanem követi lénye valós készítményeit. Tényleg növekszik, és a tegnap szabályai, vagy a tegnapelőtt élvezetei olyan unalmasnak tűnhetnek neki, mint bébinek az étrendje – már nem érez megkönnyebbülést mindezekről, már jobb dolgokat tehet meg, már jobb dolgokat élhet meg. Emiatt olyan nehéz érthetővé tenni az ösvényt olyannak, aki nem próbálta, csak a saját jelenlegi nézőpontját fogja látni, vagy még inkább nézőpontja elvesztését. Ha legalább azt tudnánk, hogy minden egyes elvesztett nézőpont egy lépés előre, hogy változik az élet, amikor valaki a bezárt igazságok állapotából a nyílt igazságok felé halad – egy igazság, mint az élet maga, túlságosan jelentékeny, hogy nézőpontokkal kelepccébe lehessen csalni, mert felöleli azokat, és a határtalan haladás minden szintjén vizsgálja minden dolog hasznosságát; egy igazság elég

jelentékeny ahhoz, hogy megtagadja saját magát, és szakadatlanul haladjon egy nagyobb igazság felé.

E kezdeti fokon lévő nyugtalan, hamar kifáradó vitális mögött felfedezzük a nyugodt és erőteljes vitálist – amit Sri Aurobindo az igaz vitálisnak nevez. – E vitális, mely magában foglalja az Életerő lényegét, minden szentimentális és fájdalmas kinövéstől mentes. Belépünk a nyugodt, erőltetettségtől mentes összpontosítás állapotába, mint a tenger a hullámok játéka alatt. Ez az alapvető nyugodtság többé már nem az idegek elernyesztése, mint a mentális csend esetén az agynak a kábultsága – ez a tevékenység kiindulópontja. Összesűrített erő, mely képes bármilyen tevékenység megkezdésére, képes megakadályozni bármilyen csapást, még a leghevesebbet és a leghosszabbat is, anélkül, hogy kibillenne egyensúlyából. Fejlődési fokunktól függően, sokféle új képesség bukkan fel ebből a vitális nyugodtságból, de mindenekelőtt egy kimeríthetetlen energiaforrás. – Bármilyen kimerültség biztos jele, hogy visszaestünk a felszíni zűrzavarba. A munkaképesség, de még a fizikai erő kifejtés képessége is tízszeresére nő. Az étel és az alvás többé már nem az egyetlen és kizárólagos energiamegújítási forrásunk: megváltozik az alvásunk természete, ahogy majd látni fogjuk, és az ennivaló csökkenthető egy egészséges minimumra, kimerültség és betegség nélkül. Más,

„csodának” nevezett erő is megnyilvánulhat, mivel a csodák rendszeressé válnak; itt már nem kell többet beszélnünk róluk, jobb ha magunk tapasztaljuk meg. Egyszerűen azt mondhatjuk, ha magunkban egyetlen vitális rezgés mestereivé válunk, akkor ugyanannak a rezgésnek automatikusan az irányítójává válunk, bárhol találkozunk vele a világban. Ekkor, ebben a nyugalomban, felfigyelhetünk a szenvedés hiányára és egyfajta változatlan öröme. Amikor egy hétköznapi embert csapás ér, akár fizikai, akár erkölcsi, az azonnali reagálása: kétrét görnyed; megfeszül, magában méltatlankodik, és tízszeresére növeli a fájdalmat. A kereső épp ellenkezőleg, aki már bizonyos nyugalmat teremtett meg magában, úgy találja, hogy ez a nyugalom feloldja a csapásokat, mert nagy kiterjedésű, és ő többé már nem egy kis individuum, aki befelé fordul önmagába, mint a gyomorfájdalom esetén, hanem a tudatosság túlcsordul testének határain – a lenyugtatott vitális, mint a csendes elme, spontán módon egyetemessé vált. A jogában megtapasztalja a tudatosság kiterjedését minden irányba körülötte: lent, fönt, a végtelen minden irányába. Amikor a jogi tudatossága szabaddá válik, nem a testben van, hanem a végtelen magasságban, mélységben és szélességben, ahol mindig is él. Az alapja egy végtelen üresség vagy csend, de ebben minden képes megnyilvánulni – Béke, Szabadság, Hatalom, Fény,

Tudás, Ananda [a lét öröme]²⁰. A szenvedés bármilyen fajtájának megjelenése a lény összezsugorodásának és tudatossága csökkenésének azonnali jele.

Van egy nagyon fontos következménye a lény kiterjedésének, amely megérteti velünk a vitális nyugaltság feltétlen szükségességét: nemcsak a tiszta kommunikációért, a tevékenység erejéért, az életöröméért, hanem egyszerűen a biztonságunk miatt szükséges. Amíg kis frontális öregemberként élünk, a rezgések kicsinyek, a csapások kicsinyek, az öröm aprócska, és védve vagyunk végtelen kicsinységünk következtében. De amikor az egyetemes Vitálisban bukkanunk fel, ugyanazokat a rezgéseket vagy erőket találjuk, csak hogy gigászi, egyetemes léptékben, mivel ők tartják sodrásban a világot, mint ahogy bennünket is; és ha nem tanultuk volna meg a tökéletes higgadtságot vagy a belső nyugalmat, elsöpörne minket. Ez igaz nemcsak az egyetemes Vitálisra, hanem a tudatosság összes síkjára: képesek vagyunk – valójában muszáj (legalábbis az integrál keresőjének) – ráeszmélni a kozmikus tudatosságra, minden szinten, a Szupertudatosságban, az elmében, a vitálisban, még a testben is. Amikor a Szupertudatosságba emelkedik a kereső, megérti, hogy a Szellem elevensége villámként csaphat belé (valójában mindig ugyanaz az isteni Erő, ugyanaz a Tudatosság-Erő úgy fent, mint lent, az Anyagban ugyanaz, mint az Életben, mint az Elmé-